

Az iskolaszámítógép program megszületése és kezdetei

Sima Dezső

ITF 2023 december 1. december 1.

A személyi számítógépek megjelenése

Az első személyi számítógép:

MITS Altair 8800

1974 december

439 \$ kit-ként

621 \$ összeszerelve

HOW TO "READ" FM TUNER SPECIFICATIONS

Popular Electronics

WORLD'S LARGEST SELLING ELECTRONICS MAGAZINE JANUARY 1975/754

PROJECT BREAKTHROUGH!

World's First Minicomputer Kit to Rival Commercial Models...

"ALTAIR 8800" SAVE OVER \$1000

ALSO IN THIS ISSUE:

- An Under-\$90 Scientific Calculator Project
- CCD's—TV Camera Tube Successor?
- Thyristor-Controlled Photoflashers

TEST REPORTS:

- Technics 200 Speaker System
- Pioneer RT-1011 Open-Reel Recorder
- Tram Diamond-40 CB AM Transceiver
- Edmund Scientific "Kirlian" Photo Kit
- Hewlett-Packard 5381 Frequency Counter

A személyi számítógépek rohamos elterjedése [1]

	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<u>Apple Comp. Inc.</u>		APPLE I	APPLE II		APPLE II Plus	APPLE III
<u>Altair Atari</u>				ATARI 400, 800		
<u>Commodore</u>			PET 2001			MINIPET
<u>HP</u>					MODEL 41 HH, HP-85	
<u>IMS Associates</u>		IMSAI 8080				
<u>Martin Research Inc.</u>			MIKE 3, MIKE 8			
<u>MITS Inc. /PERTEC/</u>	ALTAIR 8800					
<u>Processor Technology</u>	SOL Fam.					
<u>TANDY</u>			TRS 80-Mod. I.		TRS 80-Mod. II.	
<u>TI</u>					99/4	
<u>STM Systems Inc.</u>			BABY! I			
<u>Ohio Scientific</u>					C8P-DF	C8P-HD
<u>Heath Co.</u>			H-8, H-11			
<u>DAI</u>					DAI	
<u>Matsushita El.Ind.Co.</u>						HHC
<u>Siemens AG</u>					PC-100	PC-1000

Vezető személyi számítógép gyártók (1979) [1]

Az összforgalomból a vezető cégek 1979-ben a Datamation adatai szerint a következőképpen részesültek:

Cég	1979. évi forgalom, millió \$
TANDY	150
APPLE	75
COMMODORE	50

Személyi számítógépek forgalma 1977-1979 [1]

Eltérők a becslések az eladott gépek számát illetően is. Valószínűsíthetők az alábbi adatok:

Év	Eladott gépek száma
1977	25000
1978	200000
1979	400000...600000

Az eddig eladott gépek jelentős része - mintegy 150000 darab - TRS-80 volt.

Az OMFB (Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság) (1961-2003) szerepe

- Az OMFB (Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság) (1961-2003): a minisztertanács tanácsadó szerve műszaki fejlesztési ügyekben.
- K+F koncepciók, stratégiai javaslatok kidolgozása, K+F pályázatok kiírása, elbírálása, finanszírozása.

Az iskolaszámítógép program bölcsője:
A 16-8006-T sz. OMFB tanulmány (1981 május)[1]

MIKROSZÁMITÓGÉPEK ÉS ALKALMAZÁSI RENDSZEREIK KUTATÁSA
ÉS FEJLESZTÉSE

Iskolai és személyi mikroszámítógép alapú számítástechnikai
rendszerek hazai gyártásának és alkalmazásának lehetőségei

Tanulmány (írás kezdeményezése 1980 nyarán)

Az iskolaszámítógép program bölcsője: A 16-8006-T sz. OMFB tanulmány (1981 május)[1]

MIKROSZÁMITÓGÉPEK ÉS ALKALMAZÁSI RENDSZEREIK KUTATÁSA ÉS FEJLESZTÉSE

Iskolai és személyi mikroszámítógép alapú számítástechnikai
rendszerek hazai gyártásának és alkalmazásának lehetőségei

Készítették:

Dr. Csébfalvi Károly

Jánosi Marcell

Kovács Győző

Németh Pál

Páris György

Dr. Schnell László

Dr. Sima Dezső

Dr. Szücs Ervin

Dr. Zámori Zoltán

A tanulmány kidolgozását
koordinálta:

Bernát István

gyártása megindul. Figyelembe véve, hogy a fejlett tőkés államokban 1...2 éven belül ezek a gépek árukban az ajándékküszöb alatt lesznek, s így várhatóan már a 80-as évek végén milliós példányszámban kerülnek a tizenévesek használatába, olyan számítástechnikai "műveltségrés" támadhat ezen országok és hazánk új generációja között, amelynek a termelésre, a társadalom egészére súlyos kihatása lehet. Ezt csak oly módon védhetjük ki, ha viszonylag rövid időn belül középiskoláinkat olyan mikroszámítógép-laboratóriumokkal szereljük fel, amelyekben a diákok nemcsak a gépek kezelését, hanem célszerű használatát is megtanulják. Egyidejűleg gondoskodni kell arról, hogy

- a kialakítandó mikroszámítógépes rendszer karbantartása, a gépi eszközök szervizelése, a software-ellátás központi módon szervezett legyen,
- a célszerű használathoz szükséges ismereteket és jártasságot egységes irányelvek szerint oktassák,

A Bizottság megállapításai, javaslatai -2 [1]

Az iskolai képzés céljára már 1981-től a gimnáziumokban illetve a szakközépis-
kolák egy részében mikroszámítógép laboratóriumokat kell kialakítani, amelyek
minimálisan 4 tanulói és egy tanári egységből kell álljanak. A tanárképzésben
ill. a posztgraduális tanártovábbképzésben fel kell készíteni a középiskolai
tanárokat arra, hogy a laboratóriumok lehetőségeivel élni tudjanak. Tovább kell
fejleszteni az ELTE TTK által 1980. évben létesített mintakabinetet, majd - fo-
kozatosan - ki kell alakítani a KKVMF ill. a tanártovábbképző főiskolák mikro-
számítógép-kabinetjeit. Ezek legalább 12 tanulói és 1 tanári mikroszámítógép-
ből álljanak.

Az iskolák software-ellátására néhány bázist kell kijelölni /javaslatunk sze-
rint: ELTE TTK, KFKI, SZKI és KKVMF/, amelyek az ehhez szükséges személyi ál-
lománnyal és alaphardware-rel rendelkeznek.

A jelenlegi hazai helyzetnek megfelelően a BRG és a /svéd/ LUXOR cég kooperáció-
jában gyártott ABC 80 mikroszámítógépet elsősorban az oktatásban kell terjeszte-
ni. /A jövőben - természetesen - más típusok is lehetségesek, a hazai gyártás
ill. az import lehetőségeitől függően. Bármilyen legyen is a későbbi hazai fej-
lődés, bármilyen típusu gépek kerüljenek is beszerzésre, azok a javasolt prog-
ram céljaival összhangban lesznek, és így a most telepítésre kerülő ABC 80 gé-
pek semmiképpen sem válnak feleslegessé.

A Bizottság megállapításai, javaslatai -3 [1]

A laboratóriumok ill. kabinetek felszereléséhez - minimálisan - 2000 db gépre van szükség, amely - a jelenlegi árak szerint - mintegy 200 mFt-ot jelent. A software-fejlesztés ill. egyes /a taneszközökhöz szükséges/ speciális interface egységek kialakítására 20...30 mFt keretet kell biztosítani.

A személyi és anyagi feltételek alapján olyan ütemtervet javasolunk, amellyel 1983-ig megalapozható a mikroszámítógépek iskolai felhasználása. Nagysorozatu gyártás esetén a jelenlegi gépár lényegesen változhat és ennek következtében vagy az összes költség csökkenthető, vagy az iskolák felszerelésének üteme gyorsítható. 1983-ban, az akkori lehetőség figyelembevételével a géptípus és a további fejlesztés terve felülvizsgálandó.

A javasolt program keresztülviteléhez mintegy 300 mFt szükséges, amelynek forrása jelenleg nincs biztosítva.

A bizottság a legnyomatékosabban hangsúlyozza, hogy amennyiben nem kerülne sor az oktatás fentiekben javasolt korszerűsítésére, a most felnövő generáció nem juthat olyan ismeretekhez és jártassághoz, amelyek már ma is alapvető fontosságúak. Emiatt e korosztály munkábaállásakor beláthatatlanul súlyos gazdasági,

Az iskolaszámítógép program gazdája: a Tudományszervezési és Informatikai Intézet (TII)

- A Művelésügyi Minisztérium (MM) háttérintézménye (1980-1988)
- Feladatai (többek között):
  - a közoktatási iskolaszámítógép program koordinálása
- Igazgató: Páris György minisztériumi főtanácsos (Páris elvtárs).

Páris György (1934-2016),
a TII igazgatója

A megvalósulás 1. üteme: ABC-80 számítógépek beszerzése, kiosztása, később gyártása

- A BRG (Budapesti Rádiótechnikai Gyár) együttműködést alakított ki az ABC-80 személyi számítógépeket gyártó svéd Luxor céggel.
A BRG főkonstruktőre Jánosi Marcell (a kazettás FD feltalálója) kazettás adattárolót tervezett az ABC-80-hoz, és azt kooperációban a BRG gyártotta a Luxor számára.
(devizahiány, embargó)
- 1981-82-ben az MM 112 db ABC-80 számítógépet hozott be az országba.
(az iskolaszámítógép program kezdete).

Az ABC-80 személyi számítógép -1

- Z80, 16 KB RAM, ROM-BASIC, ff 24x40 karakteres TV képernyő, grafikus módban 1 karakter 3x2 képpont, külső mágneskazetta, opcionális külső FD meghajtó

ABC-80 mágneskazettás tárolóval

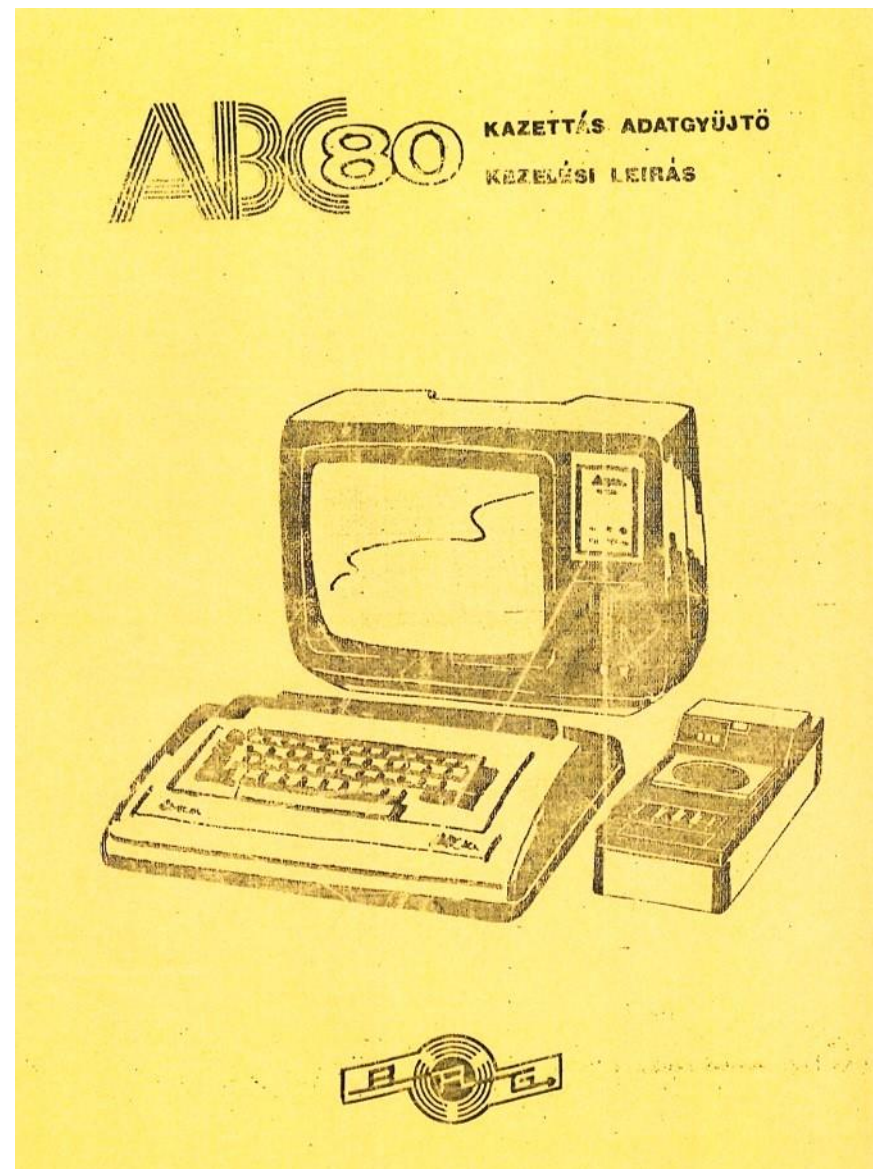

Az ABC-80 személyi számítógép -2

- Az ABC-80-hoz a BRG megbízásából Tick József (KKVMF MSZI) és Nagy Sándor (BRG) Kezelési Leírást készítettek.
- A gépeket a TII felkérésére a KKVMF MSZI oktatói (Tick József és Tiszai Tamás) adták át főleg gimnáziumok képviselőinek (1982 szeptember-október)

KKVMF: Kandó Kálmán Villamosipari
Műszaki Főiskola

MSZI: Matematikai és Számítástechnikai Intézet

Az ABC-80 személyi számítógép -3

Az ABC-80-hoz ill. az azon futó BASIC-hez 1982-1983-ban több egyetemen vagy főiskolán több segédlet is készült, pl. az alábbi:

Szerzők
Kovács Imre,
Szabó Gizella,
Tick József,
Tiszai Tamás
(KKVMF MSzI)
(1982)

Az ABC-80 személyi számítógép -4

- ~ 1983-tól licenc alapján BRG ABC-80 gyártás kooperációban;
(BRG adatmagnók ↔ Luxor központi egységek)

A BRG megbízásából Fehér Gyula és Kóré László, a KKVMF MSzI oktatói, egy intelligens (Z80-alapú) periféria vezérlő egységet fejlesztettek ki az ABC-80-hoz, mely perifériák egész sorát (nyomtató, 2. FD, HD) volt képes az alapgéphez csatolni.
(Számítástechnika, 1982 December)

KANDÓ KÁLMÁN VILLAMOSIPARI MŰSZAKI FŐISKOLA, MATEMATIKAI ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI INTÉZET

A BRG megbízásából ABC-80 alapú mikroszámítógépes rendszerhez készítettek periféria illesztéseket — nyomtató, kettős hajlékony mágneslemez háttértár-csatlakoztatást, tárbővítést —, így az ABC-80-as rendszer alkalmazási lehetőségei jelentősen bővültek. A főiskolán több tantárgy oktatásában (például matematika, laboratóriumi és mérési gyakorlatok) alkalmazzák.

A megvalósulás 2. üteme: az első iskolaszámítógép pályázat és a győztes: HT-1080Z

- 1982 január: TII pályázat iskolai célú számítógépek szállítására [6]
- 5 magyar és 8 külföldi pályázó
- Nyertes: Híradástechnika Szövetkezet HT-1080Z
(elnök: Köveskúti Lajos)
ár: 58000 Ft (TV-vel együtt)
- EACA (honkongi cég) Video Genie (európai elnevezésű) gépének licence alapján (Tandy TRS-80 Model 1 klóne)

A kiválasztás indokolása [5]

– A programot az illetékesek jóváhagyták és biztosították a megvalósításához szükséges pénzt. 1982. januárjában pályázatot írtunk ki oktatási célra alkalmas személyi számítógép tervezésére és gyártására. Azért nem vásároltunk ilyen gépeket a világpiacon, mert az oktatásnak nincs erre a célra valutakerete. Öt magyar és nyolc külföldi cég pályázott. A zsüri döntése alapján a megbízást a Híradástechnika Szövetkezet kapta meg, a HT 1080 Z jelű iskolaszámítógép gyártására. Azóta is sokan megkérdezik, miért mellettük döntöttünk. A tucatnyi érvből néhány: a magyar gyártmányok között viszonylag olcsó, strapabíró, bármilyen tévékészülékkel vagy magnóval összeköthető, az egész országban vállalta a szövetkezet a garanciális és azon túli javítást, továbbfejlesztik a készüléket stb. A gép első sorozata (televíziókészülékkel együtt) 58 000 forintba került, a továbbfejlesztett új széria ára már 48 000 forint. A gép Basic nyelven programozható, ez ma a legkönnyebben megtanulható és a legelterjedtebb programnyelv. 820 ilyen gépet vásárolt az oktatás.

HT 1080Z

- Z80 processzor, 16 KB később 64 KB ff TV, beépített kazettás magnó, nyomtató if, külső bővítő doboz FD meghajtóval
- 12 KB MS BASIC (ROM-ban)
- Az eredeti Video Genie gépen nem voltak ékezetes karakterek.
A HT megbízásából a KKVMF MSzI oktatói (Tick József és Tiszai Tamás) fejlesztették ki egyes karakterek ékezetes verzióit.

A HT-1080Z elterjedése [2]

- 1983 1. félév: 820 iskolaszámítógépek kiszállítása
Tanárképző egyetemek, főiskolák: 4-5 gépes laborok,
Középiskolák: 1-2 gép
Pedagógiai intézetek: (OPI, OOK stb.)
- 1983 2. félév: újabb 600 HT 1080Z kiosztása.
- 1984 március: További gépek kiszállítása.
- Összesen 2364 HT 1080Z gép került oktatási intézményekbe, ebből 1861 iskolákba [3].

TII pályázat oktatási programcsomagok készítésére

- 1983 tavaszán: a pályázat kiírása.
- Első fordulóra 47 program érkezett be (10 HT-1080Z-re, 37 ABC-80-ra). Kb. 70 %-ukat a TII megvásárolta (5-20 000 Ft-os áron) és forgalmazta. (Átlagkereset 1983-ban: 4862 Ft (KSH)).

A megvalósulás 3. üteme: a 2. iskolaszámítógép pályázat és győztesei [3]

- 1985 október: Második iskolaszámítógép program kiírása általános és középiskolai gépekre.
- 1986 március: A pályázat eredményhirdetése
A középiskolai gép-pályázat nyertesei:
  - Pro Primo (Microkey)
  - TV Computer (Videoton)
  - HT-3080C (Hiradástechnika Szövetkezet)Az általános iskolai gép-pályázat nyertesei:
  - Commodore 16 (Piért/Novotrade)
  - TV Computer (Videoton)
  - Pro Primo (Microkey)
- A gépbszerzést és szétosztást már nem a TII koordinálja, az iskolák maguk dönthettek.

A TEACHSOFT matematikai programcsomag [5]

- ~1982: TEACHSOFT Kutatásfejlesztési Társulat (BME, KKVMF, TII, Technoimpex, Tanért).
- Cél: Személyi számítógépek nyújtotta lehetőségek kihasználásával korszerűsíteni a felsőfokú matematika oktatást előadásokon és gyakorlatokon.
- Előadásokon: színes monitorokkal felszerelt előadótermekben
- Gyakorlatokon: hallgatónként egy-egy személyi számítógéppel ellátott laborokban.
- 7 témakörben kerültek kidolgozásra programok.
- Minden TEACHSOFT program 3 részből állt:
  - elméleti összefoglaló
  - demonstrációs példák
  - tetszőleges feladatot kiszámító rész.

TEACHSOFT 1. verziója (magyar nyelven, az ABC-80-ra, kazettákon 1982-1983)

Egyvált. fv-ek

Egyvált. fv-ek integrál számítása

Num. és fv.sorozatok, sorok II.

Num. és fv.sorozatok, sorok I.

Egyvált. fv-ek diff. számítása

Lin. algebra

Mat. stat.

Valószínűségsszámítás

Közöns. diff. egyenletek

Gyök meghatározás

Komplex algebra, komplex változós fv-ek

Demonstration

TEACHSOFT 2. verziója (IBM PC XT/AT-re, magyar, német és angol nyelven, 5 1/4"-os FD adathordozókon) (1986-1988)

Német nyelvű TEACHSOFT leírások

Terjesztése

- A TEACHSOFT programcsomagcsomagot előbb a Technoimpex majd a Softinvest és a KÓD-EX BT forgalmazta.

Megrendelés

Megrendeljük az alábbi oktatócsomago(ka)t:

BÁBEL

Keretprogram (3200 Ft+ÁFA) ... db
Themen 1 szótárlemez (400 Ft+ÁFA) ... db
Opening strategies szótárl. (400 Ft+ÁFA) ... db

TEACHSOFT

Egyváltozós függvények ... db
Sorok és sorozatok ... db
Integrálszámítás ... db
Közönséges diff. egyenletek ... db
Komplex függvénytan ... db
Gyökkeresés ... db
Valószínűségyszámítás ... db

(1 TEACHSOFT modul ára: 3000 Ft+ÁFA, a 7 modul együttes ára: 15 000 Ft+ÁFA)

Kérjük Önöket, hogy az általunk jelölt ... db ..... Ft értékű oktatócsomagot

címünkre postafordultával elküldeni és számlázni szíveskedjenek.

Postacímünk: KÓD-EX 1136 Bp. Hegedűs Gy. u. 12. IV/25

Kívánságra részletesebb ismertetőt küldünk!

- Nem ismertek sem a külföldi sem a belföldi eladási számok.

Köszönet nyilvánítás

Ezúton köszönöm kollégáim (Dr. Fehér Gyula, Dr. Kutor László és Dr. Tick József) segítségét az emlékek felidezésében.

A nagyszámítógépes oktatási környezet kialakulása egyetemeken és főiskolákon

- 1964: IBM360
- 1968: ESZR (Egységes Számítógép Rendszer)
Előzmény: Koszigin levele (K. az Állami Tervbizottság elnöke volt)
- 1971: SZKFP (Számítástechnikai Központi Fejlesztési Program)
- 1971-től Kiszámítógépek megjelenése egyetemeken, főiskolákon
(EMG 830, TPA, TPAi, R10 .)
- 1974-79 Egyetemek, főiskolák ellátása ESZR számítógépekkel

Nagyszámítógépek egyetemen, főiskolákon 1980-ban

ESZR számítógépek + IBM 370

Sor- szám	Üzemeltető intézmény	Központi egység		Üzemeltetés idő	Megjegyzés
		Típus	Tár ka- pacitás KB		
1	ELTE Számítóközpont	R40	1024	79	
2	JATE kib. Lab.	R40	1024	75	
3	KLTE Számoló központ	R30	256	76	
4	BME SZAK	R32	1024	77	
5	NME Fém- és Kőip. Főisk.	R20	192	74	
6	KKVMF Mat. és Számít. Int.	R20	128	79	
7	KTMF Mat. és Számít. Int.	R20	256	77	
8	PMMF Mat. és Számít. Int.	R22	512	78	
9	PSZF Budapesti Intézet	R22	512	79	
10	PSZF Salgótarjáni Intézet	R20	128	79	
11	Háman Károly Közg. Szakköz.	R20	64	74	
12	ZALASZÁN	R22	128	79	
13	BME HEI	370/115	192	77	

1980. XI. 10.

Programozás oktatása nagyszámítógépes környezetben -1

Hallgató megírja a programját
a kódlapon

TITLE _____ I.C.T. FORTRAN CODING SHEET SHEET _____

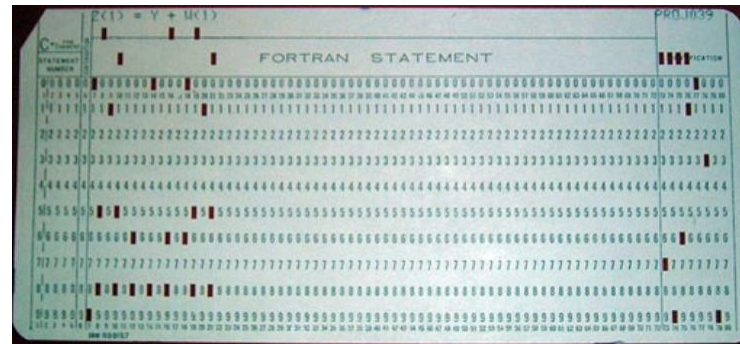
PROGRAMMER _____ DATE _____

STATEMENT NUMBER	CONT.	FORTRAN STATEMENT	IDENTIFICATION AND SEQUENCE No.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			
46			
47			
48			
49			
50			
51			
52			
53			
54			
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			
66			
67			
68			
69			
70			
71			
72			
73			
74			
75			
76			
77			
78			
79			
80			
81			
82			
83			
84			
85			
86			
87			
88			
89			
90			

Form 1/542 (8-69)
Szentágotai Klára Vállalat
0007 Számítástechnikai nyomatvány

Ára: 90 Ft/db

Lyukkártyalyukasztó
gépen lelyukasztja

A hallgató a kártyaköteget leadja a gépteremben egy operátornak

Az operator a job-ot valamikor lefuttatja

A hallgató a futási eredményeket (hibalista) valamikor elhozza a SZK-ból

Kijavítja a programját a kódlapon

.....

Programozás oktatása személyi számítógéses környezetben

Személyi számítógépek (IBM PCXT-k) az R20 helyén az MSzI-ben

ABC-80 személyi számítógépes labor és IBM személyi gépekre alapozott informatika szakképzés a KKVMF MSZI-ben

- 1982: ABC-80 laboratórium (BASIC oktatás)

Az IBM PC-k megjelenése:

1981: IBM PC (FD) with PC-DOS (Disk Operating System, MS licenc)

1983: IBM PC XT (10 MB HD) with PC-DOS 2.0

1984: IBM PC AT (20 MB HD) with PC-DOS 3.0

- 1987 Személyi számítógépekre (IBM PC AT) alapozott Informatika szakképzés (főiskolai) meghirdetése
  - meghirdetéskor (1986) 1 IBM PC XT
  - induláskor: 20 IBM PC AT (OMFB támogatással)

Mikor jelent meg az Informatika szakelnevezés hazánkban ill. az hogyan vált Mérnökinformatikus szakká?

- 1985: Informatika szak elnevezéssel 4-féléves szakirányú üzemmérnök továbbképzés indul a KKVMF MSZI-ben
- 1986: Informatika szak (egyetemi) a BME VIK-en
- 1987: Informatika szak (főiskolai) a KKVMF MSZI-ben (az új szak nagyszámítógépek (R20) helyett már személyi számítógépekre (IBM PC AT) alapoz)
- 1988: Műszaki informatika szak (átnevezés, további informatika szakok (pl. programtervező informatikus, gazdaságinformatikus) létesíthetősége érdekében)
- 2004: Műszaki informatika BSc szak létesítése a Bologna rendszerben
2004-ben elsőként csak a Műszaki informatika BSc szak létesült és és indult el 4 intézményben
  - BMF NIK (Budapesti Műszaki Főiskola Neumann János Informatikai Kar)
  - DE IK (Debreceni Egyetem Informatikai Kar)
  - SzE MTK (Széchenyi István Egyetem Műszaki Tudományi Kar)
  - VE MIK (Veszprémi Egyetem Műszaki Informatikai Kar)
- 2005: Mérnökinformatikus szak (átnevezés a szakelnevezések egyeztetése keretében)

- [1]: Személyi számítógépek fejlődésének áttekintése, az iskolai és személyi számítógép alapú számítástechnikai rendszerek hazai gyártásának és alkalmazásának lehetőségei, OMFB tanulmány, 16-8006-T., 1981
- [2]: Majzik I., Iskolaszámítógép program,
<http://ht.homeserver.hu/html/htroliskolagep.html>
- [3] Áttekintés a HT számítógépekről,
<http://ht.homeserver.hu/html/htrolattekintes.html>
- [4] Álló G.: Az Egységes Számítógéprendszer (ESZR) vázlatos áttekintése – magyar szemmel,
https://itf.njszt.hu/324rtr4/uploads/AG_ESZR_5.pdf
- [5]: Fenyő I., Páris Gy., Sima D., "Személyi számítógépek a matematika oktatásban," Műszaki Főiskolák Matematika, Fizika és Számítástechnika Oktatói 7. Országos Tanácskozása, Győr, 1984, pp. 20-25.
- [6]: *Interjú Páris György a Tudományszervezési és Informatikai Intézet (TII) igazgatójával a Sulinet programról*, Bit-Let: Ötlet Számítástechnikai melléklet, 1983. október 20, 16 pp.